

4. januar 2021
Sagsnr.: 20/02555
Klagenr.: 1005830

AFGØRELSE

i klagesag om Vejle Kommunes landzonetilladelse til etablering af ridebane samt opsætning af lysmaster på A 1 , 7300 Jelling

Vejle Kommune har den 17. december 2019 givet landzonetilladelse til etablering af en ridebane samt opsætning af seks lysmaster på ejendommen A 1 , 7300 Jelling, matr.nr. [REDACTED] .

Planklagenævnet har modtaget en klage over afgørelsen.

Planklagenævnet stadfæster den del af afgørelsen, der vedrører landzonetilladelse til etablering af ridebanen.

Planklagenævnet ændrer den del af afgørelsen, der vedrører landzonetilladelse til opsætning af 6 lysmaster til et afslag. Det betyder, at denne del af afgørelsen ikke længere gælder.

Planklagenævnet
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

www.naevneneshus.dk

1. Klagen til Planklagenævnet

Danmarks Naturfredningsforening, DN Vejle, klagede den 13. januar 2020 til Planklagenævnet over kommunens afgørelse om tilladelse.

Planklagenævnet modtog klagen den 19. februar 2020 fra kommunen.

Klageren har navnlig anført, at lysmasterne vil udgøre et forstyrrende element i landskabsoplevelsen og skabe lysforurening, og at ridebanen er til privat brug og ikke nødvendig for ejendommens drift.

Indholdet af klagen gengives nærmere i afsnit 2.4.

2. Sagens oplysninger

2.1. Området og ejendommen

Klagesagen vedrører en ejendom på A 1 , 7300 Jelling, matr.nr. ■■■■■■■■■■■■ . Ejendommen ligger i landzone og er noteret som en landbrugsejendom på ca. 9,9 ha.

Ejendommen består af et stuehus og tre driftsbygninger, som ligger samlet på ejendommens nordøstlige del. Der er på ejendommen registreret en hestefold nord for bygningerne.

Ejendommens bygninger ligger i en afstand af ca. 85 m syd for landevejen, A 1 , hvortil der er en afskærmende linje af træer grænsende op til en del af landevejen. Der er ca. 100 m til nærmeste nabo mod nord, og ca. 180 m til en nabo mod øst. Begge naboer er afskærmet af en linje med træer og buske på ejendommens østlige side.

Kommunen har oplyst, at der er registreret tre heste på ejendommen.

Ejendommen ligger uden for kommuneplanens rammer og i et område, der er udpeget som skovrejsningsområde.

Der er en sø ca. 30 m syd for bygningerne, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

2.2. Ansøgningen

Ansøgeren ansøgte den 26. november 2019 om landzonetilladelse til etablering af en privat ridebane samt opførelse af seks lysmaster.

Det fremgik af ansøgningen, at lysmasterne skulle opføres i to rækker af tre i en højde af 6 m med skrå nedadpegende lyskegler. Selve ridebanen skulle være 70 m lang og 30 m bred.

Ridebanen skulle opføres ca. 15 m syd for ejendommens bygninger.

Ansøgeren oplyste ligeledes, at det forventes, at lyset i vinterhalvåret ville være tændt i 1-2 timer, 2-3 gange om ugen.

Ansøgeren har senere oplyst, at ridebanens underlag skulle være af muslingeskaller.

2.3. Den afgørelse, der er klaget over

Kommunen traf den 17. december 2019 afgørelse om landzonetilladelse til etablering af en ridebane og opførelse af seks lysmaster.

Kommunen opstiller i afgørelsen to betingelser for tilladelsen:

1. At belysningsanlægget kun er tændt fra mørkets frembrud indtil kl. 21.
2. At lysmasterne fjernes, når anlægget ikke længere anvendes

Kommunen vurderede, at lysmasterne var nødvendige for udøvelse af rekreative aktiviteter på ejendommen. Ligeledes vurderede kommunen, at masternes placering ikke ville være til gene for omgivelserne.

2.4. Klagen og bemærkningerne hertil

2.4.1. Korrespondance i klagesagen

I sagen indgår klagen af 13. januar 2020. Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen den 19. februar 2020.

Klagen og bemærkningerne er i hovedtræk gengivet nedenfor.

2.4.2. Lysmasternes påvirkning af landskabet

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at lysmasterne specielt i vinterhalvåret vil udgøre et forstyrrende element i landskabsoplevelsen og skabe lysforurening. Klageren bemærker, at ejendommen kun sparsomt er omkranset af et levende hegn, og at dette levende hegn ikke vil afskærme lysmasterne.

Klageren anfører, at lysmasterne vil være tydelige for trafikken på landevejen og henviser til planlovens landzonebestemmelser, som har til formål at undgå spredt uplanlagt bebyggelse i det åbne land.

Klageren anfører, at der ikke er nogen vejbelysning i nærheden af ejendommen.

Klageren anfører ligeledes, at lysmasternes lyspunkter vil ligge i kote 111 og 113, hvorimod de omkringliggende bygninger kun ligger mellem kote 105 og 107.

Kommunens bemærkninger

Kommunen anfører, at ejendommen ligger i et område, som ikke har særlige beskyttelses- eller bevaringsinteresser efter hverken planloven eller kommunenplan 2017-2021 for Vejle Kommune.

Kommunen karakteriserer området som værende et almindeligt landbrugslandskab fra udskiftningstiden, hvor strukturen i landskabet er relativt uændret.

Kommunen bemærker, at efter en naboorientering fra den 2. december til den 16. december 2019 fandt kommunen, at lysmasterne ikke vil være til gene for omgivelserne.

2.4.3. Ikke erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri

Klagerens bemærkninger

Klageren anfører, at de ansøgte lysmaster ikke kan anses for værende nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom. Klageren anfører ligeledes, at ridebanen er til privat brug.

Kommunen har ikke givet kommentarer til dette.

3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

Planklagenævnet kan tage stilling til en kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1 (landzone), jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 1.¹

3.2. Forholdet mellem planloven og husdyrlovgivningen

Generelt gælder, at de forhold, der kræver tilladelse og godkendelse efter husdyrbrugloven², ikke er omfattet af planlovens bestemmelser. Det samme gælder forhold, der er omfattet af anmeldeordningerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV.³

Det er derfor nødvendigt indledningsvist at fastslå, om forholdet skal behandles efter planloven eller husdyrbrugloven.

Det fremgår bl.a. af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, at husdyrbrugloven ikke finder anvendelse på ejendomme uden erhvervsmæssigt dyrehold.

Det fremgår endvidere af miljøaktivitetsbekendtgørelsen § 7, at et hestehold med højst fire heste med tilhørende føl (op til 12 måneder) ikke er et erhvervsmæssigt dyrehold.

¹ Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020.

² Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv.

³ Bekendtgørelse nr. 1261 af 29. november 2019 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

I den konkrete sag er der registreret tre heste på ejendommen. Der er desuden ikke registreret erhvervsmæssigt dyrehold på ejendommen.

Forholdet er således ikke omfattet af husdyrbrugloven, men af planlovens landzoneregler.

3.3. Generelt om landzonetilladelser

I landzone må der ikke uden tilladelse fra kommunen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer, jf. planlovens § 35, stk. 1.

Hovedformålet med zoneinddelingen og landzonereglerne er at forhindre byspredning i det åbne land og at sikre, at egentlig bymæssig udvikling sker, hvor der gennem planlægningen er åbnet mulighed for det. Det følger af formålsbestemmelsen, at landzonereglerne skal administreres på baggrund af landskabelige, rekreative og arealressourcemæssige hensyn og andre samfundsmæssige interesser, f.eks. trafikale hensyn, samt hensynet til erhvervslivets muligheder for vækst og udvikling⁴. Ved afgørelsen kan der endvidere tages hensyn til, om det ansøgte vil påføre naboer urimelige gener.

Områder i landzone skal som udgangspunkt friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse m.v. end den, der er nødvendig for driften af landbrug, skovbrug og fiskeri. Udover at værne om natur og landskab er varetagelsen af de primære erhvervsinteresser blandt de hensyn, der ligger bag landzonereglerne.

Efter hidtidig praksis lægges der stor vægt på lovens almene formål, uanset at den enkelte sags betydning er begrænset. I vurderingen indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning afgørelsen kan få for fremtidige lignende sager (præcedensvirkning).

3.4. Etablering af ridebanen

Etablering af ridebaner anses for at være en ændret anvendelse, der kræver landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1.

Der kan efter omstændighederne gives landzonetilladelse til ridebaner i tilknytning til en f.eks. hestepension, herunder en eventuel terrænregulering, såfremt denne ikke overskrider, hvad der er nødvendigt for at kunne opnå et plant og egnet underlag set i forhold til den konkrete anvendelse af banen. I forbindelse med en ridebane skal der også ske en vurdering af bl.a. den landskabelige påvirkning, f.eks. hvis anlægget af ridebanen forudsætter betydelige terrænreguleringer. Størrelsen skal også tages i betragtning i det omfang, den medfører en påvirkning af landskabet. Herudover skal de planmæssige forhold tages i betragtning, herunder eventuelle udpegninger i området.

⁴ Bemærkninger til lovforslaget, kapitel 7 (LFF nr. 76 af 23. januar 1991) og (LFF nr. 121 af 25. januar 2017).

I det omfang der ønskes etableret belysning ved banen, skal denne belysning også indgå i vurderingen af det samlede anlæg, uanset om der er tale om mindre lamper, som ikke i sig selv kræver landzonetilladelse som bebyggelse. Belysningen kan således efter omstændighederne have en landskabelig påvirkning, som er i strid med de hensyn, som skal varetages efter landzonereglerne. I særlige tilfælde kan belysning eventuelt også have betydning for dyr i området. Herudover kan belysning, som placeres meget tæt på naboer, udgøre nabogener, som skal inddrages i forbindelse med vurderingen af, om der kan gives en landzonetilladelse.

Planklagenævnet finder, at der kan gives landzonetilladelse til selve den ansøgte ridebane.

Nævnet lægger vægt på, at hestehold hører naturligt til i landzone, og at der ikke er særlige naturmæssige- eller landskabelige hensyn, som taler imod en tilladelse til ridebanen.

Nævnet lægger yderligere vægt på, at ridebanen vil have en afstand af ca. 114 m til landevejen, og vil være delvist afskærmet fra landevejen af stuehuset og driftsbygningerne mod nord, samt af det levende hegn langs landevejen. Ligeledes vil ridebanen have en afstand af ca. 172 m til naboejendommen mod øst, og vil være afskærmet af det levende hegn, som løber langs ejendommens østlige side. Ydermere vil ridebanen have en afstand af ca. 240 m til naboejendommen mod syd, som dermed vurderes ikke at ville opleve gener af ridebanen.

3.5. Lysmasterne

Ved begrebet ”bebyggelse” forstås efter landzonebestemmelserne som udgangspunkt det samme som efter § 2 i byggeloven. Det vil sige, at bebyggelse ikke alene omfatter bygninger og mure, men også andre faste konstruktioner og anlæg, som f.eks. lysmaster.⁵ Etablering af lysmaster på en ridebane er derfor som udgangspunkt omfattet af kravet om landzonetilladelse.

Lysanlægget på udendørs foldboldbaner mv. kan give anledning til væsentlige gener for omgivelserne i form af blænding (direkte lys), indtrængende lys (spildlys eller fjernvirkning af lys) og lyssmog (oplysning af himlen)⁶. Det samme gør sig gældende for lysanlæg ved udendørs ridebaner og lignende.

Disse gener skal derfor inddrages i forbindelse med behandlingen af sager om landzonetilladelse til lysanlæg på udendørs ridebaner mv.

⁵ Vejledning om landzoneadministration. Planlovens §§ 34-38. Juli 2018. Erhvervsstyrelsen.

⁶ Kortlægningsrapport - kunstgræsbaner, Miljøstyrelsen, april 2018, pkt. 7.2.

Nævnet finder, at der ikke kan gives landzonetilladelse til opførelse af de ansøgte seks lysmaster. Nævnet finder, at en tilladelse til opsætning af seks lysmaster med en højde på 6 m til privat brug på en ejendom i det åbne land vil stride mod landzonebestemmelsernes formål om, at områder i landzone som udgangspunkt skal friholdes for anden spredt og uplanlagt bebyggelse end den, der er nødvendig for driften af landbrug, og de landskabelige hensyn, der skal varetages med bestemmelserne.

Nævnet vurderer, at det forhold, at området ikke er udpeget med særlige naturmæssige- eller landskabsmæssige interesser, og at kommunen har stillet vilkår om, at lyset kun er tændt fra mørkets frembrud indtil kl. 21, ikke kan opveje hensynet til de landskabelige interesser, der skal varetages med landzonebestemmelserne. Nævnet lægger særlig vægt på masternes højde, og at der er tale om privat brug. Det er nævnets vurdering, at seks lysmaster med en højde på 6 m som ansøgt vil medføre en ikke ubetydelig visuel påvirkning af omgivelserne, herunder set fra den nærliggende vej og fra naboejendomme, uanset at lyskeglen er retningsbestemt ind mod ridebanen.⁷

Nævnet lægger også vægt på, at en tilladelse vil kunne danne en uønsket præcedens for lignende sager.

Planklagenævnet bemærker, at der med denne afgørelse alene er taget stilling til det ansøgte, og at nævnet hermed ikke har taget stilling til, om der kan etableres anden form for (lavere) belysning.

3.6. Planklagenævnets afgørelse

Planklagenævnet stadfæster den del af Vejle Kommunes afgørelse af 17. december 2019, der vedrører landzonetilladelse til etablering af ridebane på ejendommen A 1 , 7300 Jelling, matr.nr. . Planklagenævnet ændrer dog den del af afgørelsen, der vedrører landzonetilladelse til opføre seks lysmaster, til et afslag.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 5 år efter Planklagenævnets afgørelse, eller ikke har været udnyttet i 5 på hinanden følgende år, jf. planlovens § 56, stk. 2.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.⁸ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

⁷ Nævnet henviser ligeledes til nævnets afgørelse i sag.nr. 19/03269 om opsætning af lysmaster på en privat ridebane.

⁸ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

4. Gebyr

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales. Beløbet vil blive overført til indbetalerens NemKonto inden for ca. en måned.